

Област Хасково

- ▶ Население (2021)
- ▶ Територия (кв.км)
- ▶ Брой на населените места
- ▶ Дял на населението в градовете (%)

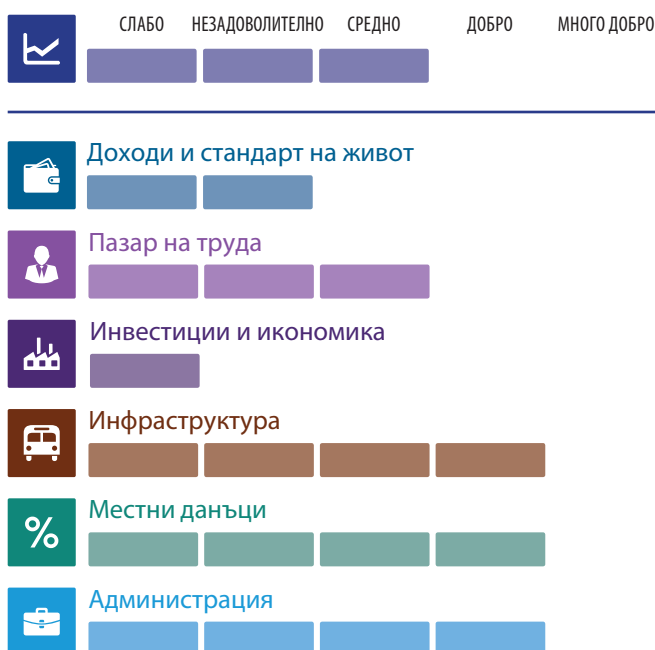
220 269
5533
261
71,7

Доходите на домакинствата в област Хасково постепенно растат, но проблемите с бедността и материалните лишения остават. Безработицата се задържа на ниски нива, но заетостта намалява. Инвестиционната активност продължава да е слаба. Гъстотата на пътната и на железопътната мрежа е над средните стойности за страната. Равнищата на местните данъци в общините на територията на областта са близки, но под средните за страната. Самооценките на местните администрации за развитието на електронното правителство и предоставянето на администра-

тивни услуги на „едно гише“ нарастват значително. Населението на областта продължава да застарява. Резултатите на учениците са ниски. Здравеопазването в област Хасково страда от недостиг на лекари и на болнични легла. Броят на престъпленията е съизмерим със средното ниво в страната, но разкриваемостта им е значително по-висока. Високата оценка в сферата на околната среда се дължи основно на сравнително ниския обем на образувани битови отпадъци и значително по-ограничената нарушена територия. Културният живот в област Хасково е сравнително слабо застъпен.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ ■■■■

Доходи и стандарт на живот ■■■

Хасково е областта с най-нисък БВП на човек от населението в Южна България след Сливен, като през 2020 г. той е 9,1 хил. лв. (при 17,3 хил. лв. в страната) и расте по-бавно от средния за страната. Заплатите и доходите също нарастват, но остават сравнително ниски. Средната годишна брутна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение през 2020 г. е 11,6 хил. лв. (при 16,7 хил. лв. в страната).

Тези показатели предопределят сравнително високите нива на бедност в областта. С материални лишения живее 27,4% от населението (при 19,4% в страната), а делът на хората, живеещи под националната линия на бедност, е 32,9% (при 22,1% в страната) през 2021 година.

Пазар на труда ■■■■

През 2021 г. икономическата активност запазва нивото си от предходната година и коефициентът ѝ остава сравнително нисък – 67,5% (при 72,0% в страната). Безработицата продължава да е ниска, но и заетостта намалява. Коефициентът на заетост достига 66,3% (при 68,1% в страната).

Предизвикателства пред местния пазар на труда остават образователната структура на работната сила и застаряването на населението, въпреки че показателите се подобряват значително през 2021 година. Делът на висшистите сред населението на 25–64 години се повишава до 18,5% (при 29,6% в страната), а този на хората с основно и по-ниско образование намалява до 19,9% (при 16,6% в страната). Коефициентът на демографско заместване като съотношение на населението на възраст 15–19 години към това на 60–64 години достига 64,0% (при 69,4% в страната). Това означава, че на всеки 100 души, на които им предстои да излязат от пазара на труда през следващите няколко години, съответстват 64 младежи, които ще се влеят в работната сила.

Инвестиции и икономика ■■

Инвестиционната активност в област Хасково остава слаба и през 2020 година. Броят на нефинансовите предприятия в областта е 53 на хиляда души при 60 на хиляда души в страната. Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи се повишават, но продължават да са ниски – 1,2 хил. лв. на човек от населението (при 3,3 хил. лв. на човек в страната). Преките чуждестранни инвестиции пък намаляват и също остават много под средните за страната – 794 евро на човек (при 3,9 хил. евро на човек в страната). Тези индикатори предопределят и сравнително ограниченият обем на произведената продукция, която намалява до 11,8 хил. лв. на човек (при 27,2 хил. лв. на човек в страната). Усвояването на европейски средства също е сравнително слабо. Към 30 юни 2022 г. стойността на изплатените суми

на бенефициенти по оперативните програми е 1649 лв. на човек, наполовина на средното в страната. В рамките на областта най-много средства усвоява община Свиленград.

Инфраструктура ■■■■

Гъстотата на пътната и на железопътната мрежа в областта е над средните стойности за страната. По-голям от средния е и делът на автомагистралите и първокласните пътища – 21,5% (при 18,5% в страната) през 2021 година. Качеството на пътищата се повишава, но остава сравнително ниско. През 2021 г. 39% от пътната настилка в областта е с добро качество при 42% в страната.

Достъпът на домакинствата до интернет нараства през 2021 г. до 81,1% (при 83,5% в страната). Делът на газифицираните домакинства е нисък – 1,1% (при 5,3% в страната). Инсталираните ВЕИ мощности са 0,9 kW на човек (при 0,6 kW на човек в страната).

Местни данъци ■■■■

Равнищата на местните данъци в общините на територията на областта, разглеждани в тази категория, са близки, но под средните за страната и през 2022 година. Почти равни на средните са данъците върху недвижимите нежилни имоти на юридическите лица и върху превозните средства и леките автомобили. По-ниски пък остават данъците върху търговията на дребно (12,75 лв. на кв. м при 12,99 лв. на кв. м в страната), върху прехвърлянето на собственост (2,61% при 2,75% в страната) и върху таксиметровия превоз (305 лв. при 478 лв. в страната). В рамките на областта най-ниски са средните данъци в общините Симеоновград и Ивайловград, а най-високи – в общините Маджарово и Хасково.

Администрация ■■■■

През последните години, подобно на случващото се в цялата страна, покритието на кадастралната карта на територията на област Хасково нараства значително и достига 97,2% (при 97,4% в страната) през 2021 година.

През 2022 г. самооценките на местните администрации за развитието на електронното правителство и предоставянето на административни услуги на „едно гише“ нарастват значително и изпреварват средните стойности. Спад се наблюдава при Рейтинга за активна прозрачност на органите на местното самоуправление, но той остава по-висок от средния – 72,2% в областта при 70,2% в страната.

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ ■■■

Демография ■■■■

През 2021 г. и естественят прираст, и механичният прираст на населението в областта намаляват. Коефициентът на естествен прираст достига $-15,5\text{‰}$ (при $-13,2\text{‰}$ в страната). Коефициентът на механичен прираст се понижава, но остава положителен $-0,4\text{‰}$.

Населението на областта продължава да застарява. Коефициентът на възрастова зависимост като съотношение на населението на над 65 години към това на 0–14 години достига 160,6% (при 149,3% в страната), а към това на 15–64 години – 37,5% (при 34,0% в страната) през 2021 година.

Делът на градското население е съизмерим със средния за страната (71,7% при 73,1% в страната), но гъстотата му е сравнително ниска – 1027 души на кв. км при 1489 души на кв. км в страната.

Образование ■■■

Област Хасково се представя незадоволително в сферата на образователните индикатори. Обхватът на системата на училищното образование в областта нараства и се приближава до средния. Коефициентът на записване в V–VII клас през 2021 г. е 85,6% (при 85,9% в страната). Броят на учителите също нараства и е близо до средната стойност за страната. Високи обаче остават дяловете на второгодниците и на напусналите основното и средното образование.

Резултатите на учениците от областта са ниски и през 2022 година. Успехът на националното външно оценяване по математика след VII клас е 29,4 т. (при 35,3 т. в страната). Средната оценка на учениците от областта на матурата по български език и литература е „Добър“ 3,62 (при „Добър“ 3,97 в страната), а делът на слабите оценки е най-високият в страната – 28,0% (при 17,0% в страната).

Здравеопазване ■■■

Здравеопазването в област Хасково страда от недостиг на лекари и на болнични легла. Броят на лекарите (както общопрактикуващи, така и специалисти) е по-нисък от средния за страната. В областта има един общопрактикуващ лекар на 1932 души (при 1734 души на лекар в страната). Броят на леглата в местните многопрофилни болници остава изключително нисък – 3,64 легла на хиляда души от населението (при 5,62 на хиляда души в страната).

Заболеваемостта и детската смъртност през 2021 г. са сравнително ниски. Броят на преминалите за лечение болни е 156,7 на хиляда души от населението (при 222,6 на хиляда души в страната), което подсказва, че населението може би търси здравни грижи извън рамките на областта предвид ограничения брой лекари и болнични легла. Коефициентът на детска смъртност намалява и достига 4,8‰ (при 5,6‰ в страната).

Делът на здравноосигурените в областта леко се повишава през 2021 г. и остава по-висок от средния – 89,6% (при 88,7% в страната).

Ред и сигурност ■■■■

През 2021 г. натовареността на наказателните съдии в областта се повишава до средно 8,8 дела месечно, но продължава да е по-ниска от средната (9,0 дела месечно на съдия). Същевременно делът на делата, приключили в 3-месечен срок, остава 88% (при 89% в страната), а висящите дела намаляват до 9,0% (при 11,8% в страната).

Броят на престъпленията в областта е съизмерим със средното ниво в страната, но разкриваемостта им е значително по-висока. През 2021 г. регистрираните престъпления срещу личността и собствеността са 9,3 на хиляда души от населението (при 9,8 на хиляда души в страната). Разкритите престъпления се увеличават и достигат 63,4% (при 51,7% в страната).

Околна среда ■■■■■■

Високата оценка на област Хасково в сферата на околната среда се дължи основно на сравнително ниския обем на образувани битови отпадъци. През 2020 г. в областта са образувани 313 кг отпадъци на човек (при 409 кг на човек в страната), а 71,2% от тях се предават за третиране и рециклиране (при 69,3% в страната).

Няма значими промени в дела на населението с достъп до обществена канализация, като през 2020 г. той достига 72,3% (при 76,3% в страната). Делът на домакинствата, чиято канализация е свързана с пречиствателна станция, е 53,2% (при 66,7% в страната).

Делът на горската територия е близък до средния за страната – 32,4% в областта при 33,1% в страната, но нарушената територия е значително по-ограничена – 0,15% в областта при 0,42% в страната през 2021 година.

Култура ■■

Културният живот в област Хасково е сравнително слабо застъпен. След резкия спад през 2020 г. интензитетът на културния живот в областта се засилва през 2021 г., въпреки че стойността на нито един от разглежданите индикатори не може да достигне нивото си отпреди пандемията. Посещенията в кината достигат 91 на хиляда души (при 351 на хиляда души в страната). Посещенията в местните театри и музеи са съответно 55 на хиляда души (при 129 на хиляда души в страната) и 109 на хиляда души (при 426 на хиляда души в страната). Библиотеките в областта привличат 215 посещения на хиляда души (при 449 на хиляда души в страната).

Ключови показатели за област Хасково

Индикатори на икономическото развитие	2019	2020	2021	Средно за страната
БВП на човек от населението (лв., текущи цени)	9083	9100	n.a.	17 299
Средна годишна брутна заплата на нает (лв.)	10 566	11 642	n.a.	16 687
Относителен дял на бедните спрямо линията на бедност за страната (%)	30,9	38,9	32,9	22,1
Коефициент на икономическа активност на населението на 15–64 години (%)	71,1	67,6	67,5	72,0
Коефициент на заетост на населението на 15–64 години (%)	70,9	67,4	66,3	68,1
Коефициент на безработица на населението на 15 и повече (%)	(0,4)	(0,3)	(1,6)	5,3
Дял на населението с основно и по-ниско образование, 25–64 години (%)	24,0	25,8	19,9	16,6
Дял на населението с висше образование, 25–64 години (%)	20,2	17,8	18,5	29,6
Произведена продукция (лв./човек)	12 867	11 793	n.a.	27 213
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (лв./човек)	1 130	1 230	n.a.	3 348
Преки чуждестранни инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване (евро/човек)	815	794	n.a.	3 877
Дял на домакинствата с достъп до интернет (%)	68,1	78,6	81,1	83,5
Дял на пътната настилка в добро състояние (%)	36,8	36,0	38,9	42,0
Гъстота на пътната мрежа (км/100 кв.км територия)	20,7	20,7	20,9	18,0
Рейтинг за активна прозрачност на ПДИ за органите на местното самоуправление (%)*	67,3	73,7	72,2	70,2

Индикатори на социалното развитие	2019	2020	2021	Средно за страната
Коефициент на естествен прираст на населението (‰)	–8,7	–12,3	–15,5	–13,2
Коефициент на механичен прираст на населението (‰)	–3,8	4,7	0,4	1,9
Среден успех от матурите по БЕЛ**	4,07	4,00	3,62	3,97
Среден успех на изпита по математика след VII клас (в точки)**	32,0	32,4	29,4	35,3
Нетен коефициент на записване на населението в V–VII клас (%)	82,6	84,9	85,6	85,9
Брой на преподавателите в основното и в средното образование на 1000 ученици	85	90	96	97
Дял на здравноосигурените лица (%)	90,1	89,2	89,6	88,7
Население на един общопрактикуващ лекар	1847	1871	1932	1734
Регистрирани престъпления срещу личността и собствеността на 1000 души	10,1	10,0	9,3	9,8
Натовареност по щат на наказателните съдии (дела/месец)	8,0	7,8	8,8	9,0
Дял на населението с достъп до обществена канализация (%)	72,6	72,3	n.a.	76,3
Образувани битови отпадъци на глава от населението (кг/човек/година)	314	313	n.a.	409
Дял от битовите отпадъци, предадени за третиране и рециклиране (%)	71,1	71,2	n.a.	69,3
Посещения в кината на 1000 души от населението	98	13	91	351
Посещения в музеите на 1000 души от населението	251	73	109	426

* Данните за 2021 г. са включени в изследването от 2022 г. Същото важи и за предходните години.

** Данните се отнасят за учебната 2021/22 година, а матурите са проведени през 2022 година. Същото важи и за предходните години.